

S.Y. B.A

RIZVI COLLEGE OF A/S/C

FOUNDATION COURSE -Paper IV (SEM IV)

SYASC - 101

March-2023

23 03 23

Duration: 2 1/2 Hrs

Total Marks : 75

Note: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1(A). Explain the following concepts (Any Five) 15 Marks

- Citizens' Charters in India
- Public Services Guarantee Act
- Polluter Pays Principle
- Sustainable Development
- Nanotechnology
- Information and Communication Technology
- Soft skills
- Report Writings

OR

(B) Write a comprehensive note on the Foundation Course (Semester IV) project submitted by you.

Q.2.(A) How are the rights of consumers violated? What are the provisions of Consumer Protection Act 2019 in India? 15 Marks

OR

(B) Write a detailed note on Right to Information.

Q.3.(A) Discuss any three environmental approaches to understand ecology? 15 Marks

OR

(B) What are the different environmental principles?

Q.4.(A) In what way is laser technology useful? What are its harmful effects? 15 Marks

OR

(B) Discuss the advantages and disadvantages of biotechnology?

Q.5. (A) Explain the theory of motivation of Abraham Maslow. What steps can one take in smart goal-setting? 15 Marks

OR

(B) What is meant by time management? What are the benefits and techniques of it?

SYA -102

230331
Total marks: 100

Time: 3 hrs.

Semester IV Examinations

Note:

All five questions are compulsory.

Figures to the right indicate full marks.

Q1. A. Explain the following in 2 or 3 sentences: (10)

1. What are the media forms of Mass communication?
2. What is Journalism?
3. What is social media?
4. Who is a Radio jockey?
5. What is Advertisement?

Q.1. B. Fill in the blanks with the correct alternative: (05)

1. _____ is the example of mass media? (Television, Letter, Police station)
2. Journalist is _____ (Reporter, Artist, Publisher)
3. Public relation officer works with the _____ resources. (Human, Animal, Digital)
4. Social media is _____ media. (Modern, Traditional, Ancient)
5. Podcast is an audio file that is _____ digitally uploaded to an online platform. (Recorded, Technical issues, Cornwell)

Q.1. C. State whether the following statements are true or false: (05)

1. The film industry began with the invention of the Kinescope by Edison.
2. Television attracts the largest number of viewers.
3. Kodak discontinued making a colour film in 1999 and declared bankruptcy in 2012.
4. Video games are a mass media nowadays.
5. EBooks have changed how people read. Such as Amazon Kindle.

Q 2. A. Explain how does the media contributes an important role in National development. (20)

OR

Q.2. Write Short notes on the following: (10+10)

- a) Educational and Entertainment programs.
- b) Television and Consumer relationship.

Q 3. A. How Indian government regulates the media? Explain their complex relationship. (20)

OR

Q.3. Write short note on following (10+10)

- a) Career as an Advertisement maker.
- b) Career as a Radio jockey and Blogger

Q 4. A. Discuss how media is transformed from Paper medium to Digital medium.

(20)

OR

Q.4. B. Write Short notes on the following:

(10+10)

- a) Discuss television and its impact on Indian society.
- b) Television Programs on TV

Q 5. What is objectionable Advertising and its effects on society?

(20)

OR

Q.5. B Write Short notes on the following:

(10+10)

- a) Doordarshan is a national TV channel.
- b) Journalism as a career opportunity for media students.

SYA 104

230403

बीए द्वितीय वर्ष/सेमिस्टर IV/आधुनिक हिंदी गद्य/पेपर क्रमांक : UAHIN401

समय : 3 घंटे

अंक : 100

सूचना : 1) सभी प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

2) दायीं ओर के अंक गुण दर्शाते हैं।

प्रश्न 1. निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए।

20

अ) "बेटियों का सुख क्या होता है उसके बारे में उन निरभागों से पूछिए जिनके कान अपने घर-आँगन में इन चिड़ियों की चहचहाट सुनने के लिए तरसते रहते हैं। इसका पता अभी नहीं चलेगा, तब चलेगा, जब ये एक-एक कर इस घर की मुंडेर से उड़ जाएँगी।"

अथवा

"हो सकता है वे लोगों को यह बताना चाहते हो कि देखो, जहाँ सिर्फ लड़का पैदा होने पर कुआँ पूजा जाता हो, वहाँ ऐसे लोग भी हैं जिन्होंने न केवल लड़की की खुशी में कुआँ पुजवाया है, बल्कि ऐसी लड़की की खुशी में पुजवाया जो उनकी अपनी सगी नहीं है।"

आ) "मैं चूडामणि मिश्र अपनी पत्नी जशोदा देवी से जीवन भर परेशान रहा। अत्यंत आलसी, चटोरी और लापरवाह स्त्री है यह। मैंने तो दाल भात और सत्तू खाकर जीवन बिता दिया, लेकिन यह हरामजादी मुझसे छिपाकर प्रायः नित्य ही रबड़ी, मलाई और मिठाई खाती है...।"

अथवा

"अभी स्वराज का शिशु बहुत छोटा है। उसकी माँ भी सात समंदर पार चली गई है। ऐसी हालत में उसके लिए बापू की बकरी से बढ़कर स्वस्थ दूध किसी का नहीं हो सकता।"

प्रश्न 2. निम्नलिखित दीर्घोत्तरी प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

40

1. शकुंतिका उपन्यास में चित्रित स्त्रियों की समस्याओं पर चर्चा कीजिए?

अथवा

भगवती के चरित्र का चित्रण करते हुए महिलाओं के समस्याओं पर प्रकाश डालिए?

2. 'छूकर धरण भाग्य बनते हैं' व्यंग्य के महत्व को विशद कीजिए?

अथवा

'कन्या रत्न का दर्द' व्यंग्य के माध्यम से प्रेम जनमेजय के विचारों को विश्लेषण कीजिए?

प्रश्न 3. निम्नलिखित दीर्घोत्तरी प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए। 20

1. 'वसीयत' व्यंग्य के आधार पर चूडामणि मिश्र के व्यक्तित्व के पहलुओं पर चर्चा कीजिए?

2. 'शकुंतिका' उपन्यास के माध्यम से भगवती के चरित्र पर प्रकाश डालिए?

प्रश्न 4. निम्नलिखित विषयों पर टिप्पणियाँ लिखिए। 10

1. कुआँ पूजन की रस्म

अथवा

उग्रसेन और दुर्गा की पीड़ा

2. कन्या रत्न का दर्द

अथवा

वाशिंग मशीन में बाल सरस्वती व्यंग्य का उद्देश्य

प्रश्न 5. निम्नलिखित वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए। 10

1. लेखक किसकी लिखित वसीयत पढ़ रहे थे ?
2. भगवती और दशरत की कौनसी पोती जज का इम्तेहान दे रही थी ?
3. छूकर चरण क्या बनते हैं ?
4. पीहू को ओस्ट्रेलिया में कितनी तनखाह का ऑफर आया था ?
5. भोलानाथ को बेटे के मरने पर सरकार से कितने रुपए मिले ?
6. 'बापू की विरासत' किसका व्यंग्य है ?
7. पुलिस स्थाने में शिकायती फोन किसने किया था ?
8. सोनाबाई ने लेखक से पेडे क्यों माँगे ?
9. 'शकुंतिका' उपन्यास के उपन्यासकार कौन हैं?
10. अधिकांश महापुरुषों ने अपने जीवनकाल में क्या धारण किया था ?

Hindi 84BA (402) 06.4.23

बीए द्वितीय वर्ष/सेमिस्टर IV/जनसंचार माध्यम/ पेपर क्रमांक : UAHIN402

समय : 3 घंटे

अंक : 100

सूचना: 1) प्रश्न क्रमांक 1 से 6 में से किन्हीं 4 प्रश्नों के उत्तर लिखिए

2) दायीं ओर के अंक गुण दर्शाते हैं।

3) अंतिम प्रश्न अनिवार्य है।

प्रश्न 1. जनसंचार का अर्थ बताकर उसके मुद्रित माध्यमों का सामान्य परिचय दीजिए? 20

प्रश्न 2. समाचार पत्र का स्वरूप बताकर उसकी उपयोगिता स्पष्ट कीजिए ? 20

प्रश्न 3. जनसंचार माध्यम के रूप में समाचार पत्र की भाषा पर प्रकाश डालिए? 20

प्रश्न 4. विज्ञापन का अर्थ बताकर विज्ञापन लेखन को चित्रित कीजिए ? 20

प्रश्न 5. फीचर लेखन पर प्रकाश डालते हुए उसके महत्व को समझाइए ? 20

प्रश्न 6. जनसंचार माध्यम के रूप में कंप्यूटर एवं इंटरनेट की उपयोगिता स्पष्ट कीजिए? 20

प्रश्न 7 अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए। 10

1) IPL मैच के लिए खिलाड़ियों के सलेक्शन का समाचार लेखन कीजिए

2) मोबाइल का महत्व

3) रेडियो वार्ता

4) महाराष्ट्रियन लोक कला 'लावणी'

आगे देखिए...

आ) निम्नलिखित वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के एक वाक्य में उत्तर लिखिए।

10

- 1) जनसंचार के लिए अंग्रेजी शब्द लिखिए?
- 2) लोकमान्य तिलक द्वारा संपादित पत्रों के नाम बताइये?
- 3) इंटरनेट को हिंदी में क्या कहा जाता है?
- 4) रेडियो प्रसारण के क्षेत्र में FM से क्या तात्पर्य है?
- 5) 'सेंट्रल बोर्ड ऑफ सर्टिफिकेशन' की स्थापना कब हुई?
- 6) भारत की पहली मुक फिल्म, कौनसी है?
- 7) 'टेलीविजन' के लिए हिंदी शब्द कौनसा है ?
- 8) 'आकाशवाणी' शब्द जनसंचार के किस माध्यम से संबंधित है?
- 9) अंतरजाल के क्षेत्र में 'WWW' से क्या तात्पर्य है?
- 10) नौटंकी कहाँ की मूल लोकप्रिय लोक कला है ?

۳۱ سال دوم اردو ادب

وقت ۳ گھنٹہ

20 حال ۱ - اردو نظم کا ناماریخی پس منظر بیان کیجیے۔

20 والہ ۱ - اردو نظم کے مختلف اصناف و سخن پر اردوئی ڈالے۔
خلیل الرحمن انظمی کی ادبی خدمات کا احاطہ کیجیے۔

20 والہ ۲ - خلیل الرحمن انظمی کی نظم نگاری کا شعری جائزہ لیجیے۔

20 والہ ۳ - اختر الایمان کی شخصیت کے نمایاں پہلوؤں پر اردوئی ڈالے۔
اختر الایمان کی نظم نگاری پر ناخبرانہ بحث کیجیے۔

10 والہ ۴ - کسی ایک نظم کا تجزیہ کیجیے۔
۱۔ یاد ۲۔ سردار ۳۔ لمحے کی موت

10 بی ۱ - کسی دو بند کی شرح لیجیے۔

۱۔ کچھ الفاظ کے پھول جو اس سخن میں
کھلے تھے جیسے فصل دوس میں
جو کچھ دیر پہلے ہی برہم ہوئی ہے
وہ خواتین سے اب تو دھواں اٹھ رہا ہے
در وہاں یہ اب بھی بھلی ہوئی ہے
یہاں اب سمت مہرائے اعری خوشبو

۲۔ یوں تو کہنے کی ہیں بات مگر لہتا ہوں
نیار کا نام کتابوں سے لکھا دیکھا ہے
جب بھی ہاتھ بڑھایا ہے کسی کی حالت
فاصلہ اور بھی کچھ بڑھتا ہوا دیکھا ہے
بوند بھر دے نہ سکا توئی محبت کی شراب
یوں تو بیخانے کا بیخانہ بنا دیکھا ہے

رات کو آئے مگر روشیاں مل نہ سوسیں
 میرے پہلو میں کوڑے اگے مسلگتی ہے ابھی
 ہر آن میرے صدمہ آتی ہے جاؤ جاؤ
 ڈھونڈ کر لاؤ وہ الگ شے جو ہمیں تم کو دہی

10

سوال ۵۔ کسی اور قلم حاضر ہے -
 (الف)

۱۔ مناجات ۲۔ فیصلہ ۳۔ عمر گریزاں

10

(ب) کسی دوسری شرح ہے -

۱۔ خدا یا بخش دے ان بے گناہوں کے گناہوں کو
 یہ معنی ڈھونڈنے سے ہیں، کشتی میں رات اور دن کی
 حقیقت کو سمجھنا چاہیے ہیں سال اور سن کی

یہ سب مجبور ہیں، ان پر درویشی بھلا رکھنا
 یہ دنیا خوف اور لالچ میں ہی بن رہی ہے
 اسی طرح سے بھوٹے ہیں، اسی دھرتی ہے پارے ہیں

۱۔ یہ میں نے مان لیا سزاخ نی سہ ماہ
 کثیر دولت بیدار ہے مزین میں !
 یہ میں نے مان لیا تیری شستگی علم
 کچھ اور، اور بھی کچھ اور حالتی کی لگن
 یہ بھری ہے کتابیں، شائع ہوئی سخن
 وہ قلمی شے، وہ لو کہہ سہاہ پارے جھنسی

۳۔ خداوند! مجھے ان کی رحمت

جھنسی رہتا ہے جھنساوا
 کہ جیسی زندگی کی اس ہے بہتر یوں نہ کر پائے
 مجھے ان کی حیرت دے
 جو اپنے نفس کے خادم ہیں ہوتے
 برائی کو برا ہی کہتے جیسے ہیں
 جو قبروں میں نہیں سوتے

SYA-108

23 04 06

نمبرات ۱۰۰

بی اے سال دوم اردو ادب

وقت: ۳ گھنٹہ

سوال نمبر ۱۔ سفرنامہ کی تعریف بیان کرتے ہوئے اس کی اقسام کا تفصیلی جائزہ لیجیے۔

یا

سفرنامے کا تاریخی پس منظر بیان کیجیے۔

سوال نمبر ۲۔ مجتبیٰ حسین کی زندگی کے اہم واقعات پر روشنی ڈالیے۔

یا

مجتبیٰ حسین کے سفرناموں پر سیر حاصل تبصرہ کیجیے۔

سوال نمبر ۳۔ صغریٰ مہدی کے حالات زندگی قلم بند کیجیے۔

یا

صغریٰ مہدی کے سفرناموں کی خصوصیات بیان کیجیے۔

سوال نمبر ۴۔ مجتبیٰ حسین کے سفر جاپان کی تیاری کا احوال رقم کیجیے۔

یا

(الف)

مجتبیٰ حسین نے بلٹ ٹرین کو بالکل واہیات گاڑی کیوں کہا ہے؟

۱۰

(ب) سیاق و سباق کے حوالے سے کسی دو عبارت کی وضاحت کیجیے۔

۱۔ قبلہ یہ اردو اور ہندی کے جھگڑے تو آپ کے ملک کو مبارک ہوں۔ ہمیں ان جھگڑوں سے کیا لینا دینا۔ دونوں زبانوں کی گرامر

تقریباً یکساں ہے۔ تھوڑی سی سنسکرت اور تھوڑی سی فارسی اور عربی سیکھ کر ہم حسب موقع آپ کی اردو اور ہندی دونوں زبانوں پر ہاتھ صاف کرتے ہیں۔

۲۔ ہم اپنی مترجم سا کورا دا کے بارے میں یہ سمجھتے تھے کہ موصوفہ غیر شادی شدہ ہوں گی۔ جب شناسائی بڑھی تو پہلے یہ پتہ چلا کہ دوسری جنگ عظیم میں ٹوکیو میں موجود تھیں۔ بعد میں ایک بار وہ ہمیں اپنے گھر لے گئیں تو دیکھا کہ گھر میں ان ہی کی عمر کی ان کی بیٹی اور دو بیٹے موجود ہیں۔ جاپانی بہت عمر چور ہوتے ہیں اس لیے آدمی کو بہت محتاط رہنا چاہیے۔

۳۔ ان کا کہنا تھا کہ یہ جاپان کے شرفا کا علاقہ۔ مگر چند دنوں بعد ہمارے نوجوان دوست شی تا جیمانے ہمیں طعنہ دیا کہ جو لوگ بوڑھے ہو جاتے ہیں وہ مجبوراً شریف بن جاتے ہیں۔ آپ تو خدا کے فضل سے ابھی اتنے بوڑھے نہیں ہوئے کہ اپنی مرادوں کی شائیں گزہ میں برباد کریں۔

سوال نمبر ۵۔ صفحہ مہدی کے ہندوستان سے پاکستان کے سفر کی روداد قلم بند کیجیے۔

یا

صفحہ مہدی نے مارشس میں اردو سے متعلق کن خیالات کا اظہار کیا ہے؟

(ب) سیاق و سباق کے حوالے سے کسی دو عبارت کی وضاحت کیجیے۔

۱۔ ہندوستان، پاکستان تو ہمیں ایسے لگتے ہیں جیسے ایک بہت بڑے گھر میں رہنے والے دو بھائیوں نے لوگوں کے بہکانے اور کہنے سننے میں آکر بٹوارہ کر لیا ہے اور ایک لمبی اور اونچی دیوار کھڑی کر لی لیکن دونوں دیوار کے ادھر ادھر ہونے کے باوجود ایک دوسرے سے ذرا بھی غافل نہیں ہوتے۔

۲۔ ایک ہماری بزرگ خاتون نے مجھے یہ بہت دکھ سے بتایا کہ ان کے پوتے کل پتنگ اڑا رہے تھے تو ایک نے دوسرے سے کہا بھیا چھوڑ دو بھگوان کا نام لے کر۔ اور جے جے شیو شکر گاتے ہیں بقول نصرت عباس آپ لوگ کس کس طرح حملہ آور ہو رہے ہیں۔

۳۔ اب دل میں اشتیاق اور تجسس کے بجائے لوگوں کی محبت کا احساس تھا اور موریشس کے حسین مناظر دل پر نقش تھے۔ یہاں اردو زبان کے وسیلے سے جو رشتے قائم ہوئے تھے اس کی مسرت سے دل مالا مال تھا۔ اپنے ہی ملک کے لوگوں کے ساتھ وقت گزار کر ان کو قریب سے جاننے کا موقع ملا تھا اور ان سے ایک نئی شناسائی کا احساس تھا۔

SYA 103

SYBA Sem-IV
English 217-401
230483

English Literature 401 – Introduction to Drama

Time: 3 hrs

Note:

Semester IV Examinations

Total marks: 100

03/04/2023

1. All five questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
-

Q 1. Write short notes on any four of the following:

(4 x 5 = 20marks)

1. Mystery Plays
2. Heroic Drama
3. Restoration Comedy of Manners
4. Absurd Plays
5. Interlude
6. Poetic Drama

Q 2. A. How is the theme of assimilation treated in the play Raisin in the Sun? (20 marks)

OR

B. In Raisin in the Sun, do Beneatha's value of Education unite or divide the family?
How?

Q 3. A. Explain the relevance of the title Lion and the Jewel with regard to Baroka and Sidi.

(20 marks)

OR

Is Lion and the Jewel a local story, or does it have Global significance beyond Nigeria?

Q 4. Write short notes on any two of the following:

(2 x 10 = 20marks)

1. Walter's plans to use the money in Raisin in the Sun.
2. Character sketch of Beneatha.
3. Theme of hope and dreams in Raisin in the Sun
4. Mr. Lindner's reasons for discouraging the Youngers from shifting house.

Q 5. Write short notes on any two of the following:

(2 x 10 = 20marks)

1. Baroka's seduction of Sidi.
2. Importance of the bride price for Sidi.
3. Theme of treachery in Lion and the Jewel.
4. The end of the play Lion and the Jewel.

SYBA Sem-IV
Eng - Lit III 402
06/4/2023
230406

SYA 106

Time: 3 hrs

Total marks: 100

Semester IV Examinations

Note:

1. All five questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Write any **Four** short notes.

20Marks

1. Modernism
2. War Poetry
3. Modernism in Indian English Poetry
4. Harlem Renaissance
5. Confession Poetry
6. Beat Poetry

Q. 2. Attempt any **One** of the following:

20 Marks

- 1) Who is the speaker of the poem, "The Love Song of J. Alfred Prufrock"? And What are his characteristics?
- 2) What is the significance of the 'Youth' and 'Soldier' in the poem "Anthem for the Doomed Youth". Explain.
- 3) What do you understand by the poem "Sunday Morning"?

Q. 3. Attempt any **one** of the following:

20 Marks

- 1) Explain the 'Untouchability' in the poem "Touch".
- 2) How the poem "Refugee Mother and Child" discusses the tenderness and affection of a mother?
- 3) Explain how the poem "A Far Cry from Africa" is the story of 'a half-African and half-English man who witnesses the death and destruction of his homeland as a result of South Africa's English colonization'.

Q. 4 Write short notes on any **two**.

20 Marks

1. Explain where is the narrator of "The Bus" is going, and his humorous experiences during his journey.
2. Explain the image of 'red wheel cart' in the poem "The Red Wheelbarrow".

3. Explain the analysis of the poem "If We Must Die".

4. Discuss the old man and speaker's interaction during the travel in Arun Kolhatkar's poem, "The Bus"

Q. 5 Write any **two** short notes.

20 marks

1. Explain the theme of the poem "Church Going".

2. What you understood by poem "I know a man"?

3. Explain the spirituality and religion in the poem "Church going".

4. What is 'the honor of death' for the Black Americans explained in the poem "If we must Die"?

SYA-111

Class :S.Y.B.A

Subject : Macroeconomics- Paper(401)

230417

Max Time: 3 Hrs.

Max Marks: 100

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Draw diagrams wherever necessary
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1. Attempt the following question (Any two) (20m)

- 1 Define Inflation. State the measures to control Inflation
- 2 What is stagflation? What are its causes
- 3 Explain cost pull inflation with the help of diagram

Q2. Attempt the following question (Any two) (20m)

1. Discuss various instruments of monetary policy.
2. Explain the qualitative instrument of credit control.
3. Discuss various instruments of fiscal policy

Q.3. Attempt the following question (Any two) (20m)

1. What is IS curve? Explain shift in IS curve
2. Explain derivation of LM curve
3. Explain the equilibrium in goods and Money market with the help of diagram

Q.4. Attempt the following question (Any two) (20 m)

1. What do you mean by Balance of Payment? State the causes of disequilibrium in BOP
2. Discuss different types of disequilibrium
3. State the various Participants of foreign exchange market?

Q.5. Write short notes on any two of the following (20m)

1. Short run Phillips curve
2. Covid - 19 crisis
3. Deficit financing
4. Structure of Balance of Payment

5YA112
RC/Indian Eco/Reg_ATKT/SY-IV/April 23_01

Class : SYBA Subject: Economics - Paper VI (402)
Duration : 3 Hours

230419
Max. Marks : 100

N.B:

1. Attempt all questions.
 2. All questions carry equal marks
 3. Figures to right indicate full marks.
-
1. Answer the following questions (any two) (20)
 - a) Analyze Structural Transformation of Indian Economy.
 - b) Explain the nature of Unemployment.
 - c) Evaluate the measures to remove Regional Inequalities in India.
 2. Answer the following questions (any two) (20)
 - a) Examine the importance of agriculture in Economic Development.
 - b) Discuss the National Policy for Farmers, 2007.
 - c) Evaluate the advantages and disadvantages of Microfinance.
 3. Answer the following questions (any two) (20)
 - a) State the importance of infrastructure in economic development.
 - b) Evaluate the significance of MSMEs.
 - d) Discuss the Skill India.
 4. Answer the following questions (any two) (20)
 - a) Explain the role of Information Technology and ITES.
 - b) Examine the importance of Service Sector.
 - c) Discuss the Growth and Performance of Healthcare system.
 5. Write notes on any two of the following. (20)
 - a) Structural changes in Indian Economy
 - b) Non - Institutional Sources of Agricultural Finance
 - c) Start Up India
 - d) Performance of Trade and Tourism

SEM IV REGULAR SYBA 2023
PAPER 1 CODE 401 POLITICAL PHILOSOPHY

MARKS 100

TIME 3hrs

- N:B; (a) All questions are compulsory.
(b) All questions carry equal marks.
(c) Each question carries 20 marks

Q1. a) State the difference between Nationalism and
Cosmopolitanism.

OR

Q1. b) Critically evaluate the concept of Anarchism.

Q2. a) Define and Explain Thomas Hobbes concept of Negative
Liberty.

OR

Q2. b) Give a brief description of King Jr's. Civil Disobedience
Movement. What is the right to dissent?

Q3. a) Explain the significance of Sarvodaya Movement.

OR

Q3. b) Elaborate on Aristotle's idea of Proportional Equality.

Q4. a) "Justice is fairness" Explain.

OR

Q4. b) Give a detailed explanation of B. R. Ambedkar's Social
Justice.

Q5 Write Short Notes on (any 2) of the following

- a. Socialism.
- b. Isaiah Berlin.
- c. Numerical Equality.
- d. Plato's notion of Justice.

SEM IV REGULAR SYBA 2023
PAPER 2 CODE 402 WESTERN PHILOSOPHY

54A114
MARKS 100

230421
TIME 3hrs

- N:B; (a) All questions are compulsory.
(b) All questions carry equal marks.
(c) Each question carries 20 marks.

Q1. a) Give a detailed description of Anaximander of Miletus and mention his theory of the "apeiron".

OR

Q1. b) Explain the process of Rarefaction and Condensation as stated by Anaximenes.

Q2. a) Discuss the characteristics of Forms and Ideas as given by Plato

OR

Q2. b) What are the notions in practice of Socrates' Dialectical Method.

Q3. a) Who were Skeptics? Explain Sextus Empiricus philosophy of Skepticism.

OR

Q3. b) Give a detailed explanation of Stoicism. Describe Epictetus' Stoic philosophy.

Q4. a) The world was created de novo and entirely ex nihilo. Explain.

OR

Q4. b) Explain the characteristics of the school of Mu'tazilites.

Q5. Write Short Notes on (any 2) of the following.

- Thales.
- Socrates' criticism against sense perception.
- Aristotle's notion of teleology.
- Asharites.

SYBA Sem-IV
Sociology: II 401
10/4/2023

SYBA Sociology

Paper 401

SEM IV

230410

Marks: 100

SYA-109
Time: 3hrs

Note: Question 1 is compulsory
Attempt Any FIVE from question 2 to 9

- Q1. Attempt any five concepts. 25
- Dependency Theory
 - Development
 - Regional Disparity
 - Human Development Index
 - Agriculture
 - Farmer's Mobilization
 - Forest Right Act
 - Sustainable Development Goal
- Q2. Define modernization. Discuss five stages of economic growth. 15
- Q3. Government made some radical changes in its policies of trade (New-liberal approach) to achieve self-reliance comment. 15
- Q4. Illustrate on Sustainability, Productivity & empowerment as an essential element of HDI. 15
- Q5. Review how Gender & Caste inequalities are the outcome of uneven development. 15
- Q6. Write a detailed note on Delhi-Mumbai Industrial corridor. 15
- Q7. Examine how in the name of development, in Jaitapur -Madban region a sizable fishing industry & Farming are at risk. 15
- Q8. Elaborate on Eight Goals under MDGs & total seventeen goals under SDGs. 15
- Q9. Explain any one people-centric Development as Alternative approach to Development. 15

12/4/2023

SYBA Sociology

Paper II- 402

SYS-107
Time: 3 hrs

230412
Marks: 100

Note: Question 1 is compulsory

Attempt Any FIVE from question 2 to 9

1. Attempt any five concepts 25

- a. Feminist Perspective of Media
- b. Conflict perspective on Media
- c. Professional Education
- d. Private Institutions
- e. Man Made Disaster
- f. Complex emergencies
- g. Role of day care center
- h. Role of old age homes

2. Critically examine how media uses portrayal of women for commercialization. (15)
3. Examine in detail the critical issues involved in role played by journalist as gatekeepers. (15)
4. Critically analyze the pros and cons of New Education policy. (15)
5. Define MOOCs. Elaborate various types of MOOCs available recently. (15)
6. What is Informal Sector? Discuss the issues of Urban Street vendors and Hawkers. (15)
7. What is Disaster management? Discuss it in detail with reference to droughts in Maharashtra. (15)
8. Comment on the Government and non-governmental initiatives taken to look after the elderly. (15)
9. What is meant by population ageing? Explain its feature and relevance in contemporary society. (15)